

KREWKI (81) *ai*

krewki (80), **krechki** (1), [**krzewki**]; *krechki GroicPorz.*

e jasne.

comp *krewc(e)jszy* (1), [*krewcz(e)jszy*].

sg m N *krewki* (4). ◇ *D* *krewki(e)mu* (3). ◇ *A* *krewki* (1), *krewki(e)go* (1). ◇ *I* *krewkim* (2). ◇ *f N* *krewką* (2). ◇ *G* *krewki(e)j* (3). ◇ *D* *krewki(e)j* (1), [*krewczej(s)j*]. ◇ *A* *krewką* (1). ◇ *L* *krewki(e)j* (1). ◇ *n N* *krewkié* (26); *-é* (1), *-(e)* (25). ◇ *G* *krewki(e)go* (16). ◇ *D* *krewki(e)mu* (1). ◇ *A* *krewki(e)* (2). ◇ *I* *krewkim* (2). ◇ *L* *krewkim* (3). ◇ *pl N m pers* *krewcy*, *krewc(e)jszy* (4). ◇ *G* *krewkich* (3). ◇ *A subst* *krewki(e)* (4). ◇ *I m* *krewkimi* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Słaby, niewytrzymały, niestały; łatwo ulegający pokusom, skłonny do grzechu, popełniający błędy (o człowieku i jego naturze); niedoskonały, nikczemny; debilis BartBydg, Cn; infirmus Vulg, PolAnt; fragilis Modrz, Cn; pusillanimis BartBydg; facilis ad peccandum Cn (81): Zonę śwą miey w poczęfności/ Nie czyń przed nią nic márności: Krewkiegoć iest przyrodzenia/ Bárzoć łie rychło przemienia. *BierEz F4v; BartBydg 39; WróbŻółt 88/48; A* piękne to więzienie iest pocziwey duży Kiedy krewkiego ciała niecznota nie ruży Ktore iż było z dawna kre wkie [!] obaczono Na wżem roznmney duży iest w mocz poruczono *RejJóz E5v; RejKup r6v; KromRozm III N2v; LubPs A5v, D3, Fv marg, Hv marg, 113 marg [2 r.] (16);* Ale iż ci Doktorowie/ álbo oycowie Swięci/ byli takież ludzie krewcy/ iako y my/ y dla tego tżęftokroć vpadáli y błędzili. *KrowObr Bv, 137v; RejWiz 129; Leop Mar 14/38; BibRadz II 120c marg; HistRzym 94v; A* racz wípomoc á potwirdzić niedoftátek krewkiego człowieczeństwa moiego: gdyż nigdy łam łobyé áni pomoc áni żadney rády opócz twey święthey łálki ni w czym dáć nie mogę. *RejPos 202v, 49, 49v marg, 81, 83v, 104v (14); KuczKat 390; BudBib 4.Esdr 14/13; ModrzBaz 57; SkarŻyw 472; ArtKanc B20; LatHar 707; KlonFlis B3; [Vczmyłz fię tey pokory od Páná y od Miłtrzá łwoiego/ ábyłmy tákież przeciw krewczyłzey bráćiey náłzey/ cíchymi á ćierpliwemi byli WujPos 1590 /307 (Linde); Imbecillus, łchwach. Pol. mdły/ krzewki. Volck E2v].*

W charakterystycznych połączeniach: krewkie(-i, -a) ciało (21), człowieczeństwo (12), człowiek (5), natura (5), serce (5), przyrodzenie (12).

Szeregi: »błędny i krewki« (1): dokąd [...] w tym wygnaniu błędni y krewcy żyją/ obecnie z Pánem BOgiem niebędziemy/ dotąd częłto vpadác mułimy *KuczKat 390.*

»krewki, bojaźliwy (a. bojaźny)« (2): duch rychly iest ku obietzowaniu [...] ciało iest krewkié/ boiazliwe ku trwaniu ij łpelnieniu *OpecŻyw 99v; BartBydg 127.*

»mdły, (a) krewki« [szyk 9 : 3] (12): *OpecŻyw 100v; iż ten żywot náłz mdły á krewki nie inego nie iesth iedno grzech LubPs N3v, N3v, X4, bb5 marg, ddv; RejPos 54, 54v, 183, 206v, 246v, 300v.*

»mocny i krewki« (3): W iednym Pietrze Arcyápołtole [...] dwa łtany ludzi łą wyznáczone; mocnych y krewkich *WujNT 180, 180 marg, Aaaaa4v.*

»nędzny a krewki« (1): mamy poznác ochorzáłość á mdłóść nędznego á krewkiego ciála náłzego *LubPs A3v.*

»krewki a niemocny« (1): Duch ci iest pogotowiu/ ále ciáło krewkie á nie mocne [*caro autem infirma*] *Leop Matth 26/41.*

»krewki i nieudolny« (1): Bo iż wŕzyŕcy ludzie ŕą grzeŕznymi/ przetoż teŕ ŕą wŕzyŕcy krewkami y nieudolnymi. *WujNT* 517.

»krewki a odmienny« (6): Ale iż ieŕt krewkie á odmienne człowiecze przyrodzenie [...] wythrać nie moŕe/ áby ŕie zá tym fáłecznym kákołem vnieŕć nie miało. *RejPos* 52v, 49v, 53, 54, 300v, 323v.

»krewki a omylny« (1): gdyż to pewnie wiecie/ iż krewkie a omylne ieŕt człowieczeńŕthwo wálze. *RejPos* 322v.

»podły a krewki« (1): y podłe á krewkie rzeczy tego ŕwiátá obrał Pan [*infirmi mundi elegit Deus Vulg* 1. Cor 1/27]/ áby záwŕtydał mocne *GrzegRóżn* K3.

»krewki i słaby« [*szyk 1:1*] (2): że ludzie ym ŕą krewceyŕzy y ŕłábzy/ á ku duŕznym niemocam to ieŕt grzechom ŕkłonnieyŕzy/ tym więcey lekarŕtw y częŕćiey potrzebuią. *KuczbKat* 420; *NiemObr* 33.

»zemdlały a krewki« (1): Ale iż zemdláłe á krewkie przyrodzenie narodu człowieczego/ [...] záwŕdy ŕie więcey ŕciąga ku złemu niŕ ku dobremu. *RejPos* 51v.

Przen: Słaby, nieprzekonywający, niepewny (1) : Abowiem męká aczkolwiek ku wybádaniu Prawdy bywa przydaná/ wŕzákŕze rzecz ieŕt ku zdaniu ná ŕmierć niepewna/ krechka/ y Sędziemu ku zbáwieniu niebeŕpieczna *GroicPorz* hh2.

Synonimy: mdły, nałomny, nędzny, niemocny, nieudolny, odmienny, podły, słaby, zemdlały.

MB